

Utorok 23. septembra 2008

Bolonský proces amobilita študentov

P6_TA(2008)0423

Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. septembra 2008 o bolonskom procese a mobilite študentov (2008/2070(INI))

(2010/C 8 E/04)

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 149 a 150 Zmluvy o ES,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Uskutočňovanie programu modernizácie univerzít: vzdelávanie, výskum a inovácie (KOM(2006)0208),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Mobilizácia vzdelanosti v Európe: ako môžu univerzity v plnej miere prispieť k Lisabonskej stratégii (KOM(2005)0152),
 - so zreteľom na správu s názvom Zaostrené na štruktúru vysokoškolského vzdelávania v Európe, 2006/2007 – Vývoj v jednotlivých krajinách v rámci bolonského procesu (vydanie, Eurydice, Európska komisia, 2007),
 - so zreteľom na prieskum Eurobarometer z marca 2007 o vnímaní reforiem vysokoškolského vzdelávania,
 - so zreteľom na svoju pozíciu prijatú v prvom čítaní 25. septembra 2007 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady týkajúceho sa tvorby a rozvoja štatistiky vzdelávania a celoživotného vzdelávania ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na uznesenie Rady z 23. novembra 2007 o modernizácii univerzít pre konkurencieschopnosť Európy v globálnej znalostnej ekonomike,
 - so zreteľom na závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej Rady, ktoré sa konalo 13. a 14. marca 2008,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie a stanovisko Výboru pre rozpočet (A6-0302/2008),
- A. keďže cieľmi bolonského procesu sú vytvorenie európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania do roku 2010 vrátane reforiem vysokoškolského vzdelávania, odstránenie zostávajúcich prekážok mobility študentov a učiteľov a zvýšenie kvality, atraktívnosti a konkurencieschopnosti vysokoškolského vzdelávania v Európe,
- B. keďže mobilita študentov a kvalita vzdelávania musia naďalej patriť k ústredným prvkom bolonského procesu,
- C. keďže na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni prináša mobilita študentov nové skúsenosti a kultúrne, sociálne a akademické hodnoty a vytvára príležitosti na osobný rast a zlepšenie sa na akademickej úrovni, ako aj na lepšiu, možnosť zamestnať sa,
- D. keďže mobilita študentov je najmä v nových členských štátoch pre mnohých študentov, výskumných pracovníkov a ďalších zamestnancov ešte stále nedostupná, najmä z dôvodu nedostatočných štipendií, keďže prekážky sú veľmi dobre známe a opakovane na ne upozorňovali mnohé zúčastnené strany, ktoré sa zúčastňujú na diskusiách,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 219 E, 20.8.2008, s. 68.

Utorok 23. septembra 2008

- E. keďže osobitná pozornosť by sa mala venovať náležitému financovaniu výučby, životných nákladov a mobility študentov,
- F. keďže Európsky parlament neustále považuje mobilitu študentov za svoju rozpočtovú prioritu a snaží sa zabezpečiť primeranú úroveň financovania programov Spoločenstva v oblasti vzdelávania; keďže jeho pevné stanovisko v tejto otázke napriek zníženiam, ktoré v návrhu Komisie navrhla Rada, viedol k zvýšeniu rozpočtových prostriedkov pridelených na program celoživotného vzdelávania a program Erasmus Mundus, o ktorých sa rokovalo v súvislosti s viacročným finančným rámcom na roky 2007 – 2013 a s aktuálnymi rozpočtovými postupmi,
- G. keďže spoľahlivé štatistické údaje o mobilite študentov sú potrebné na to, aby bolo možné sledovať, porovnávať a vyhodnocovať ako aj vypracovať, príslušné politiky a opatrenia,
- H. keďže uznanie informálneho učenia a neformálneho vzdelávania je základom stratégie celoživotného vzdelávania a keďže je preto v tomto procese dôležité vzdelávanie dospelých,
- I. keďže žiadne administratívne, finančné alebo jazykové prekážky by nemali brániť rozhodnutiu odísť do zahraničia,
- J. keďže mobilita podporuje štúdium cudzích jazykov a zlepšovanie celkových komunikačných schopností,
- K. keďže je naliehavé zreformovať a zmodernizovať univerzity z hľadiska kvality, štruktúry štúdia, inovácií a pružnosti,
- L. keďže kvalita výučby je rovnako dôležitá ako kvalita výskumnej činnosti a mala by sa v celej EÚ reformovať a modernizovať, pretože tieto dve oblasti sú úzko prepojené,
- M. keďže rozdielne vnútroštátne systémy uznávania sú významnou prekážkou rovnakého prístupu k študentom, ako aj ich rozvoja v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania a pracovného trhu EÚ,
- N. keďže prekážkou mobility môže byť nezabezpečenie plného a riadneho uznania navštevovaných kurzov, ako aj nerovnocennosť dosiahnutých úrovní,
- O. keďže je naliehavé realizovať, koordinovať a podporovať jednotný prístup vo všetkých krajinách, ktoré podpísali Bolonskú deklaráciu,
- P. keďže bolonský proces musí vytvoriť nový progresívny model vzdelávania, ktorý zaručí všetkým prístup k odbornému vzdelávaniu a ktorého hlavným cieľom bude odovzdávanie vedomostí a hodnôt a ktorý vytvorí skutočnú spoločnosť budúcnosti, ktorá bude uvedomelá a zbavená sociálnych nerovností,
1. domnieva sa, že zvýšenie mobility študentov a kvality rôznych vzdelávacích systémov by malo byť prioritou v súvislosti s opätovným vytýčením hlavných cieľov bolonského procesu na obdobie po roku 2010
 2. zdôrazňuje, že v rôznych oblastiach politiky sa musia prijať opatrenia, aby sa dosiahla mobilita študentov; viaceré aspekty mobility presahujú rámec vysokoškolského vzdelávania a zasahujú do oblasti sociálnych vecí, financií, politiky prisťahovalectva a vízovej politiky
 3. víta úsilie členských štátov vykonané v rámci medzivládnej spolupráce s cieľom zlepšiť kvalitu a konkurencieschopnosť vzdelávania v EÚ, a to najmä prostredníctvom podpory mobility, zabezpečenia uznávania kvalifikácie a zaistenia kvality najmä s ohľadom na obmedzený manévrovací priestor z dôvodu nízkych zostatkov v rámci okruhu 1a finančného rámca
 4. je presvedčený, že by sa mala aj naďalej uplatňovať metóda konzultácií všetkých zúčastnených strán na tomto procese: inštitúcie, ako aj zástupcovia študentov by mali úzko spolupracovať s cieľom odstrániť pretrvávajúce prekážky mobility a vyriešiť problémy v súvislosti s kvalitou a vykonávaním bolonského procesu

Utorok 23. septembra 2008

5. upozorňuje na to, že v priebehu vykonávania bolonského procesu by sa osobitná pozornosť mala venovať úzkej a intenzívnej spolupráci a koordinácii s Európskym výskumným priestorom

Mobilita študentov: kvalita a účinnosť

6. trvá na tom, že naliehavo treba získať porovnateľné a spoľahlivé štatistické údaje, ktoré sa týkajú mobility a sociálno-ekonomického profilu študentov, akými sú napríklad spoločné ukazovatele, kritériá a orientačné body, aby sa odstránil súčasný nedostatok údajov a podporila výmena osvedčených postupov

7. vyzýva univerzity, aby zlepšili a zjednodušili informácie poskytované online a offline pre nových študentov, ako aj pre študentov na konci štúdia; vyzýva univerzity a vnútroštátne agentúry programu Erasmus aby spolupracovali so študentskými organizáciami, aby boli včas k dispozícii všetky potrebné informácie; ďalej vyzýva univerzity aby podporovali práva študentov v súlade so záväzkami, ktoré prijali prístupím k Univerzitetnej charte Erasmus

8. zdôrazňuje, že v záujme plnenia cieľov bolonského procesu je potrebné zabezpečiť reciprocitu, pokiaľ ide o tok študentov a akademických pracovníkov; zdôrazňuje nepomer v súčasných trendoch, najmä nízku mieru mobility do členských štátov, ktoré pristúpili k EÚ v rokoch 2004 a 2007

9. upozorňuje na význam, ktorý má vstupná inštruktáž pre sociálnu, kultúrnu a jazykovú integráciu nových študentov

10. zdôrazňuje, že lepšie ovládanie jazykov je výrazným prínosom a jedným z dôvodov mobility študentov, že je dôležité poskytovať intenzívne jazykové kurzy novým študentom, a to pred a/alebo počas štúdia v rámci programu Erasmus

Reforma vysokoškolského vzdelávania a modernizácia univerzít: kvalita, inovácie a pružnosť

11. vyzýva univerzity v EÚ, aby uskutočnili inovačnú, rozsiahlu a systematickú reformu učebných osnov keďže pre mobilitu študentov a väčšiu flexibilitu je rozhodujúci ich ambiciózný a kvalitný obsah, ako aj reštrukturalizácia; vyzýva na zavedenie „obdobia mobilného štúdia“ v študijných programoch všetkých stupňov, aby sa umožnilo študentom odísť do zahraničia

12. žiada, aby sa kládol dôraz na potrebu spoločných európskych doktorandských programov, na podporu mobility doktorandských študentov a na vytvorenie rámca európskych doktorandov

13. kladie dôraz na nevyhnutnú úlohu kvalitnej a prvotriednej výučby keďže rozvoj a neustále vzdelávanie kvalifikovaných učiteľov vo všetkých študijných odboroch má rozhodujúci vplyv na atraktivnosť a účinnosť štúdia a splnenie cieľov bolonského procesu

14. opakovane pripomína, že je potrebné posilniť medzinárodný dialóg a výmenu informácií a skúseností s cieľom uľahčiť konvergenciu vzdelávania učiteľov vrátane vzdelávania učiteľov základných škôl, ako aj zabezpečiť účinnosť ďalšieho profesionálneho rozvoja

Financovanie mobility študentov a investície do mobility a sociálny rozmer

15. je potrebné poskytnúť osobitnú pomoc študentom zo znevýhodnených spoločenských skupín, napr. ponukou primeraného ubytovania za nižšie ceny berúc tiež do úvahy skutočnosť, že často je potrebná osobitná podpora po príchode študentov

16. navrhuje zavedenie harmonizovanej európskej študentskej identifikačnej karty s cieľom uľahčiť mobilitu a umožniť študentom získavať zľavy na ubytovanie a živobytie

Utorok 23. septembra 2008

17. vyzýva členské štáty a príslušné orgány, aby zaručili rovnaký prístup k mobilite pre všetkých študentov prostredníctvom jednoduchého, pružného a transparentného udeľovania štipendií a poskytovaním doplnkovej finančnej podpory na štúdium v krajinách s vysokými životnými nákladmi a pre študentov, ktorí to potrebujú; domnieva sa, že je kľúčové, aby sa táto podpora poskytovala študentom ešte pred ich odchodom s cieľom zabrániť ich nadmernému finančnému zafarbeniu

18. víta skutočnosť, že v súvislosti s revíziou viacročného finančného rámca v polovici obdobia, ktorá je stanovená vo vyhlásení priloženom k medziinstitucionálnej dohode zo 17. mája 2006 o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení 2006, by sa na základe výsledkov monitorovania a vyhodnotenia programov v oblasti vzdelávania mohlo zväziť zvýšenie finančného krytia pre tieto programy

19. upozorňuje na to, že by sa mali začať využívať a podporovať nové spôsoby financovania mobility študentov, akými sú bezúročné a/alebo prevoditeľné pôžičky

20. vyzýva európske univerzity, aby spolupracovali so súkromným sektorom (napr. hospodárskymi alebo podnikateľskými organizáciami, akými sú obchodné komory) pri hľadaní účinných mechanizmov spolufinancovania mobility študentov vo všetkých cykloch štúdia (bakalárskom, magisterskom, doktorandskom), čím by sa zvýšila kvalita vzdelávacích systémov

21. navrhuje, aby podniky a univerzity nadviazali konštruktívny dialóg a vzájomnú výmenu s cieľom vytvoriť dosiaľ neexistujúce partnerstvá a preskúmať nové spôsoby spolupráce

Kvalita a plné uznávanie diplomov

22. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pristúpili k zavedeniu európskych referenčných rámcov (bolonský kvalifikačný rámec, európsky kvalifikačný rámec pre celoživotné vzdelávanie, európske normy a usmernenia na zabezpečovanie kvality a lisabonský dohovor o vzájomnom uznávaní kvalifikácií) s cieľom vytvoriť európsky priestor vysokoškolského vzdelávania

23. zdôrazňuje preto, že je naliehavé zaviesť komplexný, jednotný a efektívny systém prenosu kreditov ECTS (európsky systém prenosu kreditov), aby mohla byť kvalifikácia študentov a akademických pracovníkov uznávaná v celej Európe vďaka jednotnému spoločnému rámcu

24. zdôrazňuje, že trojstupňový systém (bakalársky, magisterský a doktorský stupeň) by mohol byť flexibilnejší, najmä ak by sa pre prvý a druhý cyklus uplatňoval systém „4 + 1“ namiesto systému „3 + 2“; pri niektorých typoch štúdia by to mohlo byť vhodnejšie riešenie, ktoré by umožnilo väčšiu mobilitu absolventov a ich možnosť zamestnať sa

25. požaduje, aby boli za stáže a ďalšie informálne a neformálne mobilné formy štúdia schválené univerzitami udeľované kredity ECTS a aby boli uznávané ako nedeliteľná časť študijných osnov

Realizácia bolonského procesu vo všetkých príslušných krajinách

26. vyzýva príslušné orgány členských štátov a európske univerzity, aby podnecovali a podporovali výmenu osvedčených postupov a iniciatívy v oblasti zvyšovania informovanosti

27. nalieha na členské štáty, aby v súlade so smernicami EÚ o vízach uľahčili postup udeľovania víz a znížili ich cenu pre študentov v rámci mobility, najmä pokiaľ ide o východoeurópske členské a kandidátske krajiny

*

* *

28. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov.